

Πρὸς Ἑβραίους

Πολυμερῶς¹ καὶ πολυτρόπως² πάλαι³ ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν **1**
 τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν
 υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον⁴ πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, **2**
 ὃς ὢν ἀπαύγασμα⁵ τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ⁶ τῆς ὑποστάσεως⁷ αὐτοῦ, **3**
 φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ
 καθαρισμὸν⁸ ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
 τῆς μεγαλωσύνης⁹ ἐν ὑψηλοῖς,¹⁰ τοσούτῳ¹¹ κρείττων¹² γενόμενος τῶν **4**
 ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον¹³ παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν¹⁴ ὄνομα.
 Τίτι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον **5**
 γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς
 ἔσται μοι εἰς υἱόν; Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ¹⁵ τὸν πρωτότοκον¹⁶ εἰς **6**
 τὴν οἰκουμένην¹⁷ λέγει, Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες
 ἄγγελοι θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς **7**
 ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς¹⁸ αὐτοῦ πυρὸς
 φλόγα:¹⁹ πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ **8**
 αἰῶνος: ῥάβδος²⁰ εὐθύτητος²¹ ἢ ῥάβδος²⁰ τῆς βασιλείας σου. **9**
 Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν:²² διὰ τοῦτο ἔχρισέν²³

¹ πολυμερῶς, in various parts, in many parts. ² πολυτρόπως, in many ways. ³ πάλαι, long ago, of old. ⁴ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ⁵ ἀπαύγασμα, τος, τό, radiance, effulgence. ⁶ χαρακτήρ, ἥρος, ὁ, impress, exact representation. ⁷ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁸ καθαρισμός, οὔ, ὁ, cleansing, purification. ⁹ μεγαλωσύνη, ης, ἡ, greatness, majesty. ¹⁰ ὑψηλός, high, lofty. ¹¹ τοσούτος, so great, so much. ¹² κρείττων, stronger, more excellent. ¹³ διάφορος, various, different. ¹⁴ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁶ πρωτότοκος, first-born. ¹⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁸ λειτουργός, οὔ, ὁ, minister, servant. ¹⁹ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²⁰ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ²¹ εὐθύτης, ητος, ἡ, righteousness, uprightness. ²² ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ²³ χρίω, anoint.

σε ὁ θεός, ὁ θεός σου, ἔλαιον¹ ἀγαλλιάσεως² παρὰ τοὺς μετόχους³ σου.
 Καί, Σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας,⁴ καὶ ἔργα τῶν 10
 χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις·⁵ καὶ 11
 πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,⁶ καὶ ὡσεὶ⁷ περιβόλαιον⁸ ἐλίξεις⁹ 12
 αὐτούς, καὶ ἀλλαγῇσονται·¹⁰ σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ
 ἐκλείψουσιν.¹¹ Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε, Κάθου ἐκ 13
 δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον¹² τῶν ποδῶν σου;
 Οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικά¹³ πνεύματα, εἰς διακονίαν 14
 ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν¹⁴ σωτηρίαν;

Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως¹⁵ ἡμᾶς προσέχειν¹⁶ τοῖς ἀκουσθεῖσιν, 2
 μήποτε παραρρυνώμεν.¹⁷ Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο 2
 βέβαιος,¹⁸ καὶ πᾶσα παράβασις¹⁹ καὶ παρακοή²⁰ ἔλαβεν ἔνδικον²¹
 μισθαποδοσίαν,²² πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα²³ τηλικαύτης²⁴ 3
 ἀμελήσαντες²⁵ σωτηρίας; Ὅτις, ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ
 κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,²⁶ 4
 συνεπιμαρτυροῦντος²⁷ τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν,²⁸ καὶ
 ποικίλαις²⁹ δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς,³⁰ κατὰ τὴν
 αὐτοῦ θέλησιν.³¹

¹ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ² ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ³ μέτοχος, ου, ό, partaker, partner. ⁴ θεμελιώω, lay a foundation, found. ⁵ διαμένω, remain, continue. ⁶ παλαιώω, make or become old, obsolete. ⁷ ὡσεὶ, like, about. ⁸ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ⁹ ἐλίσσω, roll up, coil. ¹⁰ ἀλλάσσω, change, alter. ¹¹ ἐκλείπω, fail, cease. ¹² ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹³ λειτουργικός, engaged in special service. ¹⁴ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁵ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁶ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁷ παραρρέω, be washed away, drift away. ¹⁸ βέβαιος, firm, secure. ¹⁹ παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ²⁰ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ²¹ ἔνδικος, righteous, just. ²² μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²³ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁴ τηλικούτος, so great, so large. ²⁵ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ²⁶ βεβαιώω, confirm, secure. ²⁷ συνεπιμαρτυρέω, bear witness together with. ²⁸ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²⁹ ποικίλος, varied, manifold. ³⁰ μερισμός, οὔ, ό, division, distribution. ³¹ θέλησις, εως, ἡ, will, willing.

Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην¹ τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς 5
 λαλοῦμεν. Διεμαρτύρατο² δὲ ποῦ³ τις λέγων, Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι 6
 μιμνήσκῃ⁴ αὐτοῦ; Ἡ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ⁵ αὐτόν; 7
 Ἡλάττωσας⁶ αὐτὸν βραχύ⁷ τι παρ' ἀγγέλους: δόξῃ καὶ τιμῇ
 ἐστεφανώσας⁸ αὐτόν: πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω⁹ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 8
 Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφήκεν αὐτῷ
 ἀνυπότακτον.¹⁰ Νῦν δὲ οὕτω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.
 Τὸν δὲ βραχύ⁷ τι παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένον⁶ βλέπομεν Ἰησοῦν, 9
 διὰ τὸ πάθημα¹¹ τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον,⁸ ὅπως
 χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσῃται¹² θανάτου. Ἐπρεπεν¹³ γὰρ αὐτῷ, 10
 δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν
 ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγόν¹⁴ τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων¹¹
 τελειῶσαι.¹⁵ Ὁ τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες: δι' 11
 ἣν αἰτίαν¹⁶ οὐκ ἐπαισχύνεται¹⁷ ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, 12
 Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας
 ὑμνήσω¹⁸ σε. Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι πεπειθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν, 13
 Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιά 14
 κεκοινωνήκεν¹⁹ σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως²⁰
 μετέσχεν²¹ τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ
 κράτος²² ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἐστὶν τὸν διάβολον, καὶ 15

¹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ² διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ³ ποῦ, somewhere, about. ⁴ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁵ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁶ ἡλαττώω, make lower, decrease. ⁷ βραχύς, short, little. ⁸ στεφανῶω, crown, reward. ⁹ ὑποκάτω, under, below. ¹⁰ ἀνυπότακτος, not subject to rule, rebellious. ¹¹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹² γεύομαι, taste, experience. ¹³ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ¹⁴ ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ¹⁵ τελειῶω, fill, fulfill. ¹⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁷ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ¹⁸ ὑμνέω, sing to, praise. ¹⁹ κοινωνέω, have a share of, share. ²⁰ παραπλησίως, similarly, likewise. ²¹ μετέχω, partake of, share in. ²² κράτος, οὗς, τό, power, dominion.

ἀπαλλάξῃ¹ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι²
 ἦσαν δουλείας.³ Οὐ γὰρ δήπου⁴ ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται,⁵ ἀλλὰ 16
 σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.⁵ Ὅθεν⁶ ὥφειλεν κατὰ πάντα 17
 τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι,⁷ ἵνα ἐλεήμων⁸ γένηται καὶ πιστὸς
 ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι⁹ τὰς ἀμαρτίας τοῦ
 λαοῦ. Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς 18
 πειραζομένοις βοηθῆσαι.¹⁰

Ὅθεν,⁶ ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως¹¹ ἐπουρανίου¹² μέτοχοι,¹³ κατανοήσατε¹⁴ 3
 τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας¹⁵ ἡμῶν Ἰησοῦν χριστόν, 2
 πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ
 αὐτοῦ. Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωϋσῆν ἡξίωται,¹⁶ καθ' 3
 ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας¹⁷ αὐτόν. Πᾶς γὰρ 4
 οἶκος κατασκευάζεται¹⁷ ὑπὸ τινος· ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας¹⁷
 θεός. Καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων,¹⁸ 5
 εἰς μαρτύριον¹⁹ τῶν λαληθησομένων· χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν 6
 οἶκον αὐτοῦ· οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ
 καύχημα²⁰ τῆς ἐλπίδος μέχρι²¹ τέλους βεβαίαν²² κατάσχωμεν.²³ Διό, 7
 καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
 ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε²⁴ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ 8

¹ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ² ἔνοχος, involved in, liable. ³ δουλεία, ας, ἡ, slavery, bondage. ⁴ δήπου, of course, surely. ⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁶ ὅθεν, from where, from which. ⁷ ὁμοίω, make like, liken. ⁸ ἐλεήμων, merciful, sympathetic. ⁹ ἰλάσκομαι, propitiate, expiate. ¹⁰ βοηθέω, come to the aid of. ¹¹ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹² ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹³ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁴ κατανοέω, observe, understand. ¹⁵ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ¹⁶ ἡξιόω, consider worthy. ¹⁷ κατασκευάζω, prepare, build. ¹⁸ θεράπων, οντος, ὁ, attendant, servant. ¹⁹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ²⁰ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²¹ μέχρι, until, as far as (gen). ²² βέβαιος, firm, secure. ²³ κατέχω, hold back, hold fast. ²⁴ σκληρύνω, harden.

παραπικρασμῷ,¹ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ² ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὗ³ 9
 ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν⁴ με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα
 μου τεσσαράκοντα⁵ ἔτη. Διὸ προσώχθισα⁶ τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπον, 10
 Ἀεὶ⁷ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ: αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου: ὡς 11
 ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν⁸ μου. 12
 Βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ
 ἀπιστίας⁹ ἐν τῷ ἀποστῆναι¹⁰ ἀπὸ θεοῦ ζώντος: ἀλλὰ παρακαλεῖτε 13
 ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἄχρι οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ
 σκληρυνθῇ¹¹ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτῃ¹² τῆς ἁμαρτίας: μέτοχοι¹³ γὰρ 14
 γεγόναμεν τοῦ χριστοῦ, ἔάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως¹⁴ μέχρι¹⁵
 τέλους βεβαίαν¹⁶ κατὰσχωμεν:¹⁷ ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς 15
 φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνετε¹¹ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν
 τῷ παραπικρασμῷ.¹ Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπύκρναν,¹⁸ ἀλλ' οὐ 16
 πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως. Τίσιν δὲ 17
 προσώχθισεν⁶ τεσσαράκοντα⁵ ἔτη; Οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ
 κῶλα¹⁹ ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; Τίσιν δὲ ὥμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς 18
 τὴν κατάπαυσιν⁸ αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν;²⁰ Καὶ βλέπομεν ὅτι 19
 οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.⁹

¹ παραπικρασμός, οὐ, ὁ, rebellion, provocation. ² πειρασμός, οὐ, ὁ, temptation, trial. ³ οὗ, where, when. ⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ⁵ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁶ προσοχθίζω, be angry, am displeased with. ⁷ αἰ, always, ever. ⁸ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁹ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ¹⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹¹ σκληρύνω, harden. ¹² ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹³ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁴ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹⁵ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁶ βέβαιος, firm, secure. ¹⁷ κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁸ παραπικραίνω, embitter, provoke. ¹⁹ κῶλον, ου, τό, dead body, corpse. ²⁰ ἀπειθέω, disbelieve, disobey.

Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης¹ ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν 4
κατάπαυσιν² αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι.³ Καὶ γὰρ ἐσμεν 2
εὐηγγελισμένοι, καθάπερ⁴ ἀκεῖνοι·⁵ ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν⁶ ὁ λόγος τῆς
ἀκοῆς⁷ ἐκείνους, μὴ συγκεκραμένους⁸ τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. 3
Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν² οἱ πιστεύσαντες, καθὼς
εἶρηκεν, Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
κατάπαυσίν² μου· καίτοι⁹ τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς¹⁰ κόσμου
γεννηθέντων. Εἶρηκεν γὰρ που¹¹ περὶ τῆς ἐβδόμης¹² οὕτως, Καὶ 4
κατέπαυσεν¹³ ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ¹² ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων
αὐτοῦ· καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν² 5
μου. Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται¹⁴ τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ 6
πρότερον¹⁵ εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπειθειαν,¹⁶ πάλιν τινὰ 7
ὀρίζει¹⁷ ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον¹⁸ χρόνον,
καθὼς εἶρηται, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ
σκληρύνητε¹⁹ τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν,¹³ 8
οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. Ἄρα ἀπολείπεται¹⁴ 9
σαββατισμὸς²⁰ τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν 10
κατάπαυσιν² αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν¹³ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ,
ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός. Σπουδάσωμεν²¹ οὖν εἰσελθεῖν εἰς 11
ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν,² ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι²² πέσῃ

¹ καταλείπω, leave, leave behind. ² κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ³ ὑστερέω, lack, need. ⁴ καθάπερ, even as, just as. ⁵ ἀκεῖνος, and he, and she. ⁶ ὠφελέω, profit, help. ⁷ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ⁸ συγκεράννυμι, blend, unite. ⁹ καίτοι, yet, although. ¹⁰ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ¹¹ πού, somewhere, about. ¹² ἐβδομος, seventh. ¹³ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁴ ἀπολείπω, leave, leave behind. ¹⁵ πρότερον, formerly, before. ¹⁶ ἀπειθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ¹⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁸ τοσοῦτος, so great, so much. ¹⁹ σκληρύνω, harden. ²⁰ σαββατισμός, οὐ, ὁ, sabbath rest, sabbath observance. ²¹ σπουδάζω, hasten, be eager. ²² ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example.

τῆς ἀπειθείας.¹ Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐνεργής,² καὶ 12
τομώτερος³ ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον,⁴ καὶ διϊκνούμενος⁵ ἄχρι
μερισμοῦ⁶ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν⁷ τε καὶ μυελῶν,⁸ καὶ
κριτικός⁹ ἐνθυμήσεων¹⁰ καὶ ἐννοιῶν¹¹ καρδίας. Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις¹² 13
ἀφανής¹³ ἐνώπιον αὐτοῦ: πάντα δὲ γυμνὰ¹⁴ καὶ τετραχληλισμένα¹⁵ τοῖς
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν 14
υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας.¹⁶ Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα 15
μὴ δυνάμενον συμπαθεῖν¹⁷ ταῖς ἀσθενείαις¹⁸ ἡμῶν, πεπειραμένον¹⁹
δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα,²⁰ χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερχώμεθα 16
οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον, καὶ
χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον²¹ βοήθειαν.²²

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεύς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων 5
καθίσταται²³ τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά²⁴ τε καὶ θυσίας
ὑπὲρ ἁμαρτιῶν: μετριοπαθεῖν²⁵ δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν²⁶ καὶ 2
πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται²⁷ ἀσθένειαν: ¹⁸ καὶ διὰ ταύτην 3
ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ, προσφέρειν
ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ 4

¹ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ² ἐνεργής, effective, active. ³ τομώτερος, sharper, keener. ⁴ δίστομος, two-edged. ⁵ διϊκνέομαι, pierce, penetrate. ⁶ μερισμός, οὐ, ὁ, division, distribution. ⁷ ἁρμός, οὐ, ὁ, joint, joint of the body. ⁸ μυελός, οὐ, ὁ, marrow. ⁹ κριτικός, able to judge, critical. ¹⁰ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ¹¹ ἐννοία, ας, ἡ, thought, intention. ¹² κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ¹³ ἀφανής, invisible, hidden. ¹⁴ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁵ τετραχληλίω, am laid bare, laid open. ¹⁶ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ¹⁷ συμπαθεῖν, sympathize with, have compassion on. ¹⁸ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁹ πειράω, try, attempt. ²⁰ ὁμοιότης, ητος, ἡ, likeness, similarity. ²¹ εὐκαιρος, timely, suitable. ²² βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ²³ καθίστημι, set, constitute. ²⁴ δῶρον, οὐ, τό, gift, present. ²⁵ μετριοπαθεῖν, moderate one's feelings, deal gently. ²⁶ ἀγνοέω, not know, be unaware. ²⁷ περικείμεαι, be around, surround.

καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθάπερ¹ καὶ Ἀαρών. Οὕτως καὶ ὁ 5
 χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας
 πρὸς αὐτόν, Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ 6
 ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν² Μελχισεδέκ.³
 Ὅς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις⁴ τε καὶ ἰκετηρίας⁵ 7
 πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς⁶
 ἰσχυρᾶς καὶ δακρῶν⁷ προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς⁸ ἀπὸ τῆς
 εὐλαβείας,⁹ καίπερ¹⁰ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν,¹¹ 8
 καὶ τελειωθεὶς¹² ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν¹³ αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος¹⁴
 σωτηρίας αἰωνίου: προσαγορευθεὶς¹⁵ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ 10
 τὴν τάξιν² Μελχισεδέκ.³

Περὶ οὗ πολλὸς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμηνευτος¹⁶ λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ¹⁷ 11
 γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.¹⁸ Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν 12
 χρόνον, πάλιν χρειάν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα¹⁹
 τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων²⁰ τοῦ θεοῦ: καὶ γεγόνατε χρειάν ἔχοντες
 γάλακτος,²¹ καὶ οὐ στερεᾶς²² τροφῆς.²³ Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων²⁴ 13
 γάλακτος²¹ ἄπειρος²⁵ λόγου δικαιοσύνης: νήπιος²⁶ γάρ ἐστιν. Τελείων 14
 δέ ἐστιν ἡ στερεὰ²² τροφή,²³ τῶν διὰ τὴν ἔξιν²⁸ τὰ αἰσθητήρια²⁹
 γεγυμνασμένα³⁰ ἐχόντων πρὸς διάκρισιν³¹ καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

¹ καθάπερ, even as, just as. ² τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ³ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ⁴ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁵ ἰκετηρία, ας, ἡ, supplication, entreaty. ⁶ κραυγή, ἡς, ἡ, outcry, crying. ⁷ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁸ εἰσακούω, listen, hear. ⁹ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ¹⁰ καίπερ, although. ¹¹ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ¹² τελειόω, fill, fulfill. ¹³ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁴ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ¹⁵ προσαγορεύω, call by name, designate. ¹⁶ δυσερμηνευτος, hard to explain. ¹⁷ νωθρός, lazy, sluggish. ¹⁸ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹⁹ στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ²⁰ λόγιον, οὗ, τό, saying, oracle. ²¹ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ²² στερεός, hard, firm. ²³ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ²⁴ μετέχω, partake of, share in. ²⁵ ἄπειρος, unacquainted with, unaccustomed to. ²⁶ νήπιος, infant, child. ²⁷ τέλειος, complete, perfect. ²⁸ ἔξις, εως, ἡ, maturity, condition. ²⁹ αἰσθητήριον, ου, τό, faculty of perception, sense. ³⁰ γυμνάζω, train, undergo discipline. ³¹ διάκρισις, εως, ἡ, act of passing judgment.

Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα¹ **6**
 φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον² καταβαλλόμενοι³ μετανοίας⁴ ἀπὸ
 νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, βαπτισμῶν⁵ διδαχῆς, ἐπιθέσεώς **2**
 τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. Καὶ τοῦτο **3**
 ποιήσωμεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπη⁷ ὁ θεός. Ἀδύνατον⁸ γὰρ τοὺς ἅπαξ⁹ **4**
 φωτισθέντας,¹⁰ γευσασμένους¹¹ τε τῆς δωρεᾶς¹² τῆς ἐπουρανίου,¹³ καὶ
 μετόχους¹⁴ γενηθέντας πνεύματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσασμένους¹¹ **5**
 θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας,¹⁵ **6**
 πάλιν ἀνακαινίζειν¹⁶ εἰς μετάνοιαν,⁴ ἀνασταυροῦντας¹⁷ ἑαυτοῖς τὸν
 υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας.¹⁸ Γῆ γὰρ ἡ πιούσα τὸν ἐπ’ **7**
 αὐτῆς πολλάκις¹⁹ ἐρχόμενον ὑετόν,²⁰ καὶ τίκτουσα²¹ βοτάνην²²
 εὖθετον²³ ἐκείνοις δι’ οὗς καὶ γεωργεῖται,²⁴ μεταλαμβάνει²⁵ εὐλογίας²⁶
 ἀπὸ τοῦ θεοῦ: ἐκφέρουσα²⁷ δὲ ἀκάνθας²⁸ καὶ τριβόλους,²⁹ ἀδόκιμος³⁰ **8**
 καὶ κατάρας³¹ ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.³²

Πεπέισμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα³³ καὶ ἐχόμενα **9**
 σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν: οὐ γὰρ ἄδικος³⁴ ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι **10**
 τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου³⁶ τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε³⁷ εἰς τὸ
 ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. **11**

¹ τελειότης, ητος, ἡ, perfection, completeness. ² θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ³ καταβάλλω, strike down, found. ⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁵ βαπτισμός, ου, ὁ, washing, cleansing. ⁶ ἐπιθέσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁷ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁸ ἀδύνατος, impossible, unable. ⁹ ἅπαξ, once, once for all. ¹⁰ φωτίζω, give light, enlighten. ¹¹ γεύομαι, taste, experience. ¹² δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹³ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹⁴ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁵ παραπίπτω, fall away, commit apostasy. ¹⁶ ἀνακαινίζω, renew, restore. ¹⁷ ἀνασταυρόω, crucify again. ¹⁸ παραδειγματίζω, expose, make an example of. ¹⁹ πολλάκις, often, many times. ²⁰ ὑετός, ου, ὁ, rain. ²¹ τίκτω, give birth to, bear. ²² βοτάνη, ης, ἡ, herb, plant. ²³ εὖθετος, useful, fit. ²⁴ γεωργέω, farm, cultivate. ²⁵ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁶ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ²⁷ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ²⁸ ἀκανθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ²⁹ τρίβολος, ου, ὁ, thistle, briar. ³⁰ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ³¹ κατάρας, ας, ἡ, curse, cursing. ³² καῦσις, εως, ἡ, burning, burning up. ³³ κρείσσων, stronger, more excellent. ³⁴ ἄδικος, unjust, unrighteous. ³⁵ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ³⁶ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ³⁷ ἐνδείκνυμι, show forth, show.

Ἐπιθυμοῦμεν¹ δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι² σπουδὴν³
 πρὸς τὴν πληροφορίαν⁴ τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους· ἵνα μὴ νωθοὶ⁵ 12
 γένησθε, μιμηταὶ⁶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας⁷
 κληρονομούντων⁸ τὰς ἐπαγγελίας.

Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος⁹ ὁ θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν 13
 μείζονος ὁμόσαι, ὥμοσεν καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, Ἦ¹⁰ μὴν¹¹ εὐλογῶν 14
 εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων¹² πληθυνῶ¹² σε. Καὶ οὕτως 15
 μακροθυμήσας¹³ ἐπέτυχεν¹⁴ τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ 16
 τοῦ μείζονος ὁμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας¹⁵ πέρας¹⁶ εἰς
 βεβαίωσιν¹⁷ ὁ ὅρκος.¹⁸ Ἐν ᾧ περισσότερον¹⁹ βουλόμενος ὁ θεὸς 17
 ἐπιδείξαι²⁰ τοῖς κληρονόμοις²¹ τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον²² τῆς
 βουλῆς²³ αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν²⁴ ὅρκῳ,¹⁸ ἵνα διὰ δύο πραγμάτων²⁵ 18
 ἀμεταθέτων,²² ἐν οἷς ἀδύνατον²⁶ ψεύσασθαι²⁷ θεόν, ἰσχυρὰν
 παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες²⁸ κρατῆσαι τῆς προκειμένης²⁹
 ἐλπίδος· ἣν ὡς ἄγκυραν³⁰ ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ³¹ τε καὶ βεβαίαν, 19
 καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον³³ τοῦ καταπετάσματος·³⁴ ὅπου 20
 πρόδρομος³⁵ ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν³⁶
 Μελχισεδέκ³⁷ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

¹ ἐπιθυμέω, desire, long for. ² ἐνδείκνυμι, show forth, show. ³ σπουδὴ, ἤς, ἡ, haste, diligence. ⁴ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ⁵ νωθρός, lazy, sluggish. ⁶ μιμητής, οὐ, ὁ, imitator. ⁷ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ⁸ κληρονομέω, inherit, obtain. ⁹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁰ ἦ, truly, surely. ¹¹ μὴν, ὁ, month, certainly. ¹² πληθύνω, multiply, increase. ¹³ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ¹⁴ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ¹⁵ ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ¹⁶ πέρας, ατος, τό, limit, end. ¹⁷ βεβαίωσις, εως, ἡ, confirmation, ratification. ¹⁸ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ¹⁹ περισσός, excessive, abundant. ²⁰ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²¹ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ²² ἀμετάθετος, unchangeable, unchanged. ²³ βουλή, ἤς, ἡ, counsel, purpose. ²⁴ μεσιτεύω, guarantee, mediate. ²⁵ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²⁶ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁷ ψεύδομαι, lie. ²⁸ καταφεύγω, flee, take refuge. ²⁹ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ³⁰ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ³¹ ἀσφαλής, certain, definite. ³² βέβαιος, firm, secure. ³³ ἐσώτερος, within, inside (gen). ³⁴ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ³⁵ πρόδρομος, ου, ὁ, going before, forerunner. ³⁶ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ³⁷ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek.

Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ,¹ βασιλεὺς Σαλήμ,² ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ **7**
 ὑψίστου,³ ὁ συναντήσας⁴ Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς⁵ τῶν
 βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, ᾧ καὶ δεκάτην⁶ ἀπὸ πάντων **2**
 ἐμέρισεν⁷ Ἀβραάμ – πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος⁸ βασιλεὺς
 δικαιοσύνης, ἔπειτα⁹ δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ,² ὁ ἐστὶν βασιλεὺς
 εἰρήνης: ἀπάτωρ,¹⁰ ἀμήτωρ,¹¹ ἀγενεαλόγητος,¹² μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν **3**
 μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος¹³ δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ – μένει
 ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.¹⁴

Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος¹⁵ οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην⁶ Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν **4**
 ἀκροθινίων¹⁶ ὁ πατριάρχης.¹⁷ Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ¹⁸ τὴν **5**
 ἱερατείαν¹⁹ λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν²⁰ τὸν λαὸν
 κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἐστὶν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ²¹
 ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος²² Ἀβραάμ: ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος²³ ἐξ **6**
 αὐτῶν δεδεκάτωκεν²⁴ τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας
 εὐλόγηκεν. Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας,²⁵ τὸ ἔλαττον²⁶ ὑπὸ τοῦ **7**
 κρείττονος²⁷ εὐλογεῖται. Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας⁶ ἀποθνήσκοντες **8**
 ἄνθρωποι λαμβάνουσιν: ἐκεῖ δέ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. Καί, ὡς ἔπος **9**
 εἰπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευὶ¹⁸ ὁ δεκάτας⁶ λαμβάνων δεδεκάτῳται:²⁴ **10**
 ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ²² τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήνητησεν⁴ αὐτῷ ὁ

¹ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ² Σαλήμ, ἡ, Salem. ³ ὑψιστος, highest, most high. ⁴ συναντάω, meet with, hence to happen. ⁵ κοπή, ἡς, ἡ, miting, slaughter. ⁶ δεκάτη, ἡς, ἡ, tenth part, tithe. ⁷ μερίζω, divide, part. ⁸ ἐρμηνεύω, interpret, translate. ⁹ ἔπειτα, then, after this. ¹⁰ ἀπάτωρ, fatherless, without a father. ¹¹ ἀμήτωρ, without a mother. ¹² ἀγενεαλόγητος, without genealogy. ¹³ ἀφομοιόω, make like, assimilate. ¹⁴ διηνεκής, continuous, perpetual. ¹⁵ πηλίκος, how large, how great. ¹⁶ ἀκροθίνιον, ου, τό, booty, spoils. ¹⁷ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ¹⁸ Λευὶ, ὁ, Levi. ¹⁹ ἱερατεία, ας, ἡ, priestly office, priesthood. ²⁰ ἀποδεκατόω, tithe, collect a tithe. ²¹ καίπερ, although. ²² ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ²³ γενεαλογέω, trace descent or ancestry. ²⁴ δεκατόω, collect or receive tithes, tithe. ²⁵ ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ²⁶ ἐλάσσων, lesser, less. ²⁷ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁸ ἔπος, ους, τό, word, so to speak.

Μελχισεδέκ.¹

Εἰ μὲν οὖν τελείωσις² διὰ τῆς Λευϊτικῆς³ ἱερωσύνης⁴ ἦν – ὁ λαὸς γὰρ 11
 ἐπ’ αὐτῇ νενομοθέτητο⁵ – τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὴν τάξιν⁶ Μελχισεδέκ¹
 ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν⁶ Ἀαρὼν λέγεσθαι; 12
 Μετατιθεμένης⁷ γὰρ τῆς ἱερωσύνης,⁴ ἐξ ἀνάγκης⁸ καὶ νόμου
 μετάθεσις⁹ γίνεται. Ἐφ’ ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας 13
 μετέσχηκεν,¹⁰ ἀφ’ ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν¹¹ τῷ θυσιαστηρίῳ.¹² 14
 Πρόδηλον¹³ γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα¹⁴ ἀνατέταλκεν¹⁵ ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν
 φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης⁴ Μωϋσῆς ἐλάλησεν. Καὶ περισσότερον 15
 ἔτι κατάδηλόν¹⁷ ἔστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα¹⁸ Μελχισεδέκ¹
 ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς¹⁹ 16
 γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου:²⁰ μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι 17
 Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν⁶ Μελχισεδέκ.¹ Ἀθέτησις²¹ 18
 μὲν γὰρ γίνεται προαγωγῆς²² ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ
 ἀνωφελές:²³ οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν²⁴ ὁ νόμος, ἐπεισαγωγῇ²⁵ δὲ 19
 κρείττονος²⁶ ἐλπίδος, δι’ ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. Καὶ καθ’ ὅσον οὐ 20
 χωρὶς ὀρκωμοσίας²⁷ – οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας²⁷ εἰσὶν ἱερεῖς
 γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας,²⁷ διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, 21
 Ὡμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται,²⁸ Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα

¹ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ² τελείωσις, εως, ἡ, perfection, fulfillment. ³ Λευϊτικὸς, Levitical. ⁴ ἱερωσύνη, ης, ἡ, priesthood, priestly office. ⁵ νομοθετέω, ordain, enact. ⁶ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ⁷ μετατίθημι, transfer, change. ⁸ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁹ μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ¹⁰ μετέχω, partake of, share in. ¹¹ προσέχω, take head of, attend to. ¹² θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹³ πρόδηλος, clear, evident. ¹⁴ Ἰούδα, ὁ, Judah, Judas. ¹⁵ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ¹⁶ περισσός, excessive, abundant. ¹⁷ κατάδηλος, very clear, quite plain. ¹⁸ ὁμοιότης, ητος, ἡ, likeness, similarity. ¹⁹ σαρκικός, fleshly, carnal. ²⁰ ἀκατάλυτος, indissoluble. ²¹ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ²² προάγω, lead forth, go before. ²³ ἀνωφελής, unprofitable, useless. ²⁴ τελειόω, fill, fulfill. ²⁵ ἐπεισαγωγῇ, ἧς, ἡ, bringing in besides, bringing in. ²⁶ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁷ ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ²⁸ μεταμέλομαι, regret, repent.

κατὰ τὴν τάξιν¹ Μελχισεδέκ² – κατὰ τοσοῦτον³ κρείττονος⁴ 22
 διαθήκης γέγονεν ἔγγυος⁵ Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν 23
 γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν·⁶ ὁ δέ, διὰ τὸ 24
 μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον⁷ ἔχει τὴν ἱερωσύνην.⁸ Ὅθεν⁹ 25
 καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελές¹⁰ δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ
 τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν¹¹ ὑπὲρ αὐτῶν.

Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν¹² ἀρχιερεὺς, ὅσιος,¹³ ἄκακος,¹⁴ ἀμίαντος,¹⁵ 26
 κεχωρισμένος¹⁶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος¹⁷ τῶν οὐρανῶν
 γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην,¹⁸ ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, 27
 πρότερον¹⁹ ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν,²⁰ ἔπειτα²¹
 τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ,²² ἑαυτὸν ἀνενέγκας.²³ Ὁ 28
 νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν²⁴ ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν·²⁵ ὁ
 λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας²⁶ τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα
 τετελειωμένον.²⁷

Κεφάλαιον²⁸ δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις· τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς 8
 ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλowsύνης²⁹ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 2
 τῶν ἁγίων λειτουργός,³⁰ καὶ τῆς σκηνῆς³¹ τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν³² ὁ
 κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος· πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν 3

¹ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ² Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ³ τοσοῦτος, so great, so much. ⁴ κρείττων, stronger, more excellent. ⁵ ἔγγυος, ου, ὁ, under good security, surety. ⁶ παραμένω, remain beside, continue. ⁷ ἀπαράβατος, permanent, unchangeable. ⁸ ἱερωσύνη, ης, ἡ, priesthood, priestly office. ⁹ ὅθεν, from where, from which. ¹⁰ παντελής, completely, forever. ¹¹ ἐντυγχάνω, entreat, intercede. ¹² πρέπω, be clearly seen, be fitting. ¹³ ὅσιος, righteous, pious. ¹⁴ ἄκακος, guileless, innocent. ¹⁵ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ¹⁶ χωρίζω, separate, depart. ¹⁷ ὑψηλός, high, lofty. ¹⁸ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁹ πρότερον, formerly, before. ²⁰ ἀναφέρω, bring up, offer. ²¹ ἔπειτα, then, after this. ²² ἐφάπαξ, once for all, once. ²³ καθίστημι, set, constitute. ²⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁵ ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ²⁶ τελειόω, fill, fulfill. ²⁷ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ²⁸ μεγαλowsύνη, ης, ἡ, greatness, majesty. ²⁹ λειτουργός, ου, ὁ, minister, servant. ³⁰ σκηνή, ης, ἡ, tent, tabernacle. ³¹ πῆγνυμι, make firm, put together.

δῶρά¹ τε καὶ θυσίας καθίσταται·² ὅθεν³ ἀναγκαῖον⁴ ἔχειν τι καὶ
 τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων 4
 τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα,¹ οἵτινες 5
 ὑποδείγματι⁵ καὶ σκιᾷ⁶ λατρεύουσιν⁷ τῶν ἐπουρανίων,⁸ καθὼς
 κεχρημάτισται⁹ Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν¹⁰ τὴν σκηνήν,¹¹ Ὅρα,
 γὰρ φησιν, ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον¹² τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ
 ὄρει. Νυνὶ¹³ δὲ διαφορωτέρας¹⁴ τέτυχεν¹⁵ λειτουργίας,¹⁶ ὅσῳ καὶ 6
 κρείττονός¹⁷ ἐστὶν διαθήκης μεσίτης,¹⁸ ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν¹⁷
 ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.¹⁹ Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος,²⁰ 7
 οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. Μεμφόμενος²¹ γὰρ αὐτοῖς λέγει, 8
 Ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω²² ἐπὶ τὸν οἶκον
 Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα²³ διαθήκην καινὴν: οὐ κατὰ τὴν 9
 διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου²⁴
 μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν²⁵ αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου: ὅτι αὐτοὶ
 οὐκ ἐνέμειναν²⁶ ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ γὰρ ἡμέλησα²⁷ αὐτῶν, λέγει
 κύριος. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι²⁸ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ 10
 τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν
 αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω³⁰ αὐτούς: καὶ ἔσομαι αὐτοῖς
 εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔξονται μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν 11

¹ δῶρον, ου, τό, gift, present. ² καθίστημι, set, constitute. ³ ὅθεν, from where, from which. ⁴ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁵ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ⁶ σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness. ⁷ λατρεύω, serve, worship. ⁸ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁹ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁰ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹¹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹² τύπος, ου, ό, mark, example. ¹³ νυνί, now, already. ¹⁴ διάφορος, various, different. ¹⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁶ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ¹⁷ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁸ μεσίτης, ου, ό, mediator, go-between. ¹⁹ νομοθετέω, ordain, enact. ²⁰ ἄμεμπτος, blameless. ²¹ μέμφομαι, find fault with, blame. ²² συντελέω, complete, accomplish. ²³ Ἰούδα, ό, Judah, Judas. ²⁴ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²⁵ ἐξάγω, lead out. ²⁶ ἐμμένω, persevere, remain (in). ²⁷ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ²⁸ διατίθεμαι, appoint, make. ²⁹ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ³⁰ ἐπιγράφω, write upon, inscribe.

ἕκαστος τὸν πολίτην¹ αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων,
 Γνώθι τὸν κύριον: ὅτι πάντες εἰδήσουσιν με, ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως
 μεγάλου αὐτῶν. Ὅτι ἴλεως² ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν 12
 ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν³ αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ⁴ ἔτι. Ἐν τῷ 13
 λέγειν, Καινήν, πεπαλαίωκεν⁵ τὴν πρώτην. Τὸ δὲ παλαιούμενον⁵ καὶ
 γηράσκον,⁶ ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.⁷

Εἶχεν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιοῦματα⁸ λατρείας,⁹ τό τε ἅγιον 9
 κοσμικόν.¹⁰ Σκηνὴ¹¹ γὰρ κατεσκευάσθη¹² ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἡ τε λυχνία¹³ 2
 καὶ ἡ τράπεζα¹⁴ καὶ ἡ πρόθεσις¹⁵ τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια. Μετὰ 3
 δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα¹⁶ σκηνὴ¹¹ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, 4
 χρυσοῦν¹⁷ ἔχουσα θυμιατήριον,¹⁸ καὶ τὴν κιβωτὸν¹⁹ τῆς διαθήκης
 περικεκαλυμμένην²⁰ πάντοθεν²¹ χρυσίῳ,²² ἐν ἣ στάμνος²³ χρυσῇ¹⁷
 ἔχουσα τὸ μάννα,²⁴ καὶ ἡ ῥάβδος²⁵ Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα,²⁶ καὶ αἱ
 πλάκες²⁷ τῆς διαθήκης: ὑπεράνω²⁸ δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ²⁹ δόξης 5
 κατασκιάζοντα³⁰ τὸ ἱλαστήριον:³¹ περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ
 μέρος. Τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμένων,¹² εἰς μὲν τὴν πρώτην 6
 σκηνὴν¹¹ διὰ παντὸς εἰσίσιν³² οἱ ἱερεῖς, τὰς λατρείας⁹ ἐπιτελοῦντες:³³
 εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ³⁴ τοῦ ἐνιαυτοῦ³⁵ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ 7

¹ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ² ἴλεως, gracious, merciful. ³ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁴ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁵ παλαιόω, make or become old, obsolete. ⁶ γηράσκω, grow old, become old. ⁷ ἀφανισμός, οὔ, ὁ, vanishing, disappearing. ⁸ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ⁹ λατρεία, ας, ἡ, service, divine worship. ¹⁰ κοσμικός, earthly, worldly. ¹¹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹² κατασκευάζω, prepare, build. ¹³ λυχνία, ας, ἡ, lampstand. ¹⁴ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁵ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁶ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ¹⁷ χρυσοῦς, golden. ¹⁸ θυμιατήριον, ου, τό, altar of incense, censer. ¹⁹ κιβωτός, οὔ, ἡ, wooden box, ark. ²⁰ περικαλύπτω, cover, conceal. ²¹ πάντοθεν, on all sides, from all sides. ²² χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²³ στάμνος, ου, ἡ, jar, jar or vase. ²⁴ μάννα, τό, manna. ²⁵ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ²⁶ βλαστάνω, sprout, produce. ²⁷ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ²⁸ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ²⁹ χερουβὶμ, τό, cherubim. ³⁰ κατασκιάζω, overshadow. ³¹ ἱλαστήριον, ου, τό, sin offering, covering. ³² εἰσεμι, enter, go in. ³³ ἐπιτελέω, complete, perform. ³⁴ ἅπαξ, once, once for all. ³⁵ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year.

χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ
 ἀγνοημάτων¹ τοῦτο δηλοῦντος² τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω³ 8
 πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς⁴ ἐχούσης
 στάσιν⁵ ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα,⁶ καθ' ὃν 9
 δῶρά⁷ τε καὶ θυσίαι προσφέρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν
 τελειῶσαι⁸ τὸν λατρεύοντα,⁹ μόνον ἐπὶ βρώμασιν¹⁰ καὶ πόμασιν¹¹ καὶ 10
 διαφοροῖς¹² βαπτισμοῖς¹³ καὶ δικαιώμασιν¹⁴ σαρκός, μέχρι¹⁵ καιροῦ
 διορθώσεως¹⁶ ἐπικείμενα.¹⁷

Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς 11
 μείζονος καὶ τελειοτέρας¹⁸ σκηνῆς,⁴ οὐ χειροποιήτου,¹⁹ τοῦτ' ἔστιν, οὐ
 ταύτης τῆς κτίσεως,²⁰ οὐδὲ δι' αἵματος τράγων²¹ καὶ μόσχων,²² διὰ δὲ 12
 τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ²³ εἰς τὰ ἅγια, αἰώνιαν λύτρωσιν²⁴
 εὐράμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων²⁵ καὶ τράγων,²¹ καὶ σποδὸς²⁶ 13
 δαμάλεως²⁷ ῥαντίζουσα²⁸ τοὺς κεκοινωμένους,²⁹ ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς
 σαρκὸς καθαρότητα,³⁰ πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὃς διὰ 14
 πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον³¹ τῷ θεῷ, καθαριεῖ
 τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν⁹ θεῷ ζῶντι;
 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης³² ἐστίν, ὅπως, θανάτου 15

¹ ἀγνόημα, τος, τό, sin of ignorance. ² δηλώω, show, make clear. ³ μήπω, not yet. ⁴ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁵ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁶ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ⁷ δῶρον, ου, τό, gift, present. ⁸ τελειώω, fill, fulfill. ⁹ λατρεύω, serve, worship. ¹⁰ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹¹ πόμα, τος, τό, drink. ¹² διάφορος, various, different. ¹³ βαπτισμός, οὔ, ὁ, washing, cleansing. ¹⁴ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ¹⁵ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁶ διόρθωσις, εως, ἡ, reformation, new order. ¹⁷ ἐπικείμεναι, lie on, lie upon. ¹⁸ τέλειος, complete, perfect. ¹⁹ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²⁰ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²¹ τράγος, ου, ὁ, male goat. ²² μόσχος, ου, ὁ, calf. ²³ ἐφάπαξ, once for all, once. ²⁴ λύτρωσις, εως, ἡ, ransoming, redemption. ²⁵ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ²⁶ σποδός, οὔ, ἡ, ashes. ²⁷ δάμαλις, εως, ἡ, heifer, young cow. ²⁸ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ²⁹ κοινώω, make common, defile. ³⁰ καθαρότης, ητος, ἡ, purity, cleansing. ³¹ ἄμωμος, without blemish, blameless. ³² μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between.

γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν¹ τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων,
 τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας.³ 16
 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη⁴ φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου.⁵ 17
 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία,⁶ ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ
 διαθέμενος.⁵ Ὅθεν⁷ οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται.⁸ 18
 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ
 λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων⁹ καὶ τράγων,¹⁰ μετὰ ὕδατος καὶ
 ἑρίου¹¹ κοκκίνου¹² καὶ ὑσσώπου,¹³ αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν
 λαὸν ἑρράντισεν,¹⁴ λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο 20
 πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός. Καὶ τὴν σκηνὴν¹⁶ δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη¹⁷ τῆς 21
 λειτουργίας¹⁸ τῷ αἵματι ὁμοίως ἑρράντισεν.¹⁴ Καὶ σχεδὸν¹⁹ ἐν αἵματι 22
 πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας²⁰ οὐ
 γίνεται ἄφεσις.²¹

Ἀνάγκη⁴ οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα²² τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις 23
 καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια²³ κρείττοσιν²⁴ θυσίαις παρὰ
 ταύτας. Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα²⁵ ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός, ἀντίτυπα 24
 τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι²⁷ τῷ
 προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν: οὐδ' ἵνα πολλάκις²⁸ προσφέρῃ ἑαυτόν, 25
 ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν²⁹ ἐν αἵματι

¹ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ² παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ³ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ⁴ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁵ διατίθεμαι, appoint, make. ⁶ βέβαιος, firm, secure. ⁷ ὅθεν, from where, from which. ⁸ ἐγκαίνιζω, renew, inaugurate. ⁹ μόσχος, ου, ὁ, calf. ¹⁰ τράγος, ου, ὁ, male goat. ¹¹ ἕριον, ου, τό, wool. ¹² κόκκινος, scarlet, crimson. ¹³ ὑσσώπος, ου, ὁ, hyssop. ¹⁴ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ¹⁵ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹⁶ σκηνή, ης, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁷ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁸ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ¹⁹ σχεδόν, almost, nearly. ²⁰ αἱματεκχυσία, ας, ἡ, shedding of blood. ²¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ²² ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ²³ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁴ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁵ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²⁶ ἀντίτυπος, struck back, corresponding to. ²⁷ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁸ πολλάκις, often, many times. ²⁹ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year.

ἄλλοτρίῳ:¹ ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις² παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς³ 26
κόσμου: νῦν δὲ ἅπαξ⁴ ἐπὶ συντελείᾳ⁵ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν⁶
ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. Καὶ καθ' ὅσον 27
ἀπόκειται⁷ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ⁴ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις: 28
οὕτως καὶ ὁ χριστός, ἅπαξ⁴ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν⁸
ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν
ἀπεκδεχομένοις,⁹ εἰς σωτηρίαν.

Σκιάν¹⁰ γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν 10
εἰκόνα¹¹ τῶν πραγμάτων,¹² κατ' ἐνιαυτὸν¹³ ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἅς
προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές,¹⁴ οὐδέποτε¹⁵ δύνανται τοὺς
προσερχομένους τελειῶσαι.¹⁶ Ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο¹⁷ 2
προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς
λατρεύοντας,¹⁸ ἅπαξ⁴ κεκαθαρμένους; Ἄλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις²⁰ 3
ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν:¹³ ἀδύνατον²¹ γὰρ αἷμα ταύρων²² καὶ τράγων 4
ἀφαιρεῖν²⁴ ἁμαρτίας. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν 5
καὶ προσφορὰν²⁵ οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω²⁶ μοι: 6
ὀλοκαυτώματα²⁷ καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας:²⁸ τότε εἶπον, 7
Ἰδού, ἦκω – ἐν κεφαλίδι²⁹ βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ – τοῦ
ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀνώτερον³⁰ λέγων ὅτι Θυσίαν καὶ 8

¹ ἄλλότριος, strange, foreign. ² πολλάκις, often, many times. ³ καταβολή, ἥς, ἡ, foundation, depositing. ⁴ ἅπαξ, once, once for all. ⁵ συντέλεια, ας, ἡ, completion, end. ⁶ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ⁷ ἀπόκειται, be laid up, put away. ⁸ ἀναφέρω, bring up, offer. ⁹ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹⁰ σκιά, ας, ἡ, shadow, thick darkness. ¹¹ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹² πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹³ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ¹⁴ διηνεκής, continuous, perpetual. ¹⁵ οὐδέποτε, never. ¹⁶ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁷ παύω, cause to cease. ¹⁸ λατρεύω, serve, worship. ¹⁹ καθαίρω, make clean, clear. ²⁰ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ²¹ ἀδύνατος, impossible, unable. ²² ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ²³ τράγος, ου, ὁ, male goat. ²⁴ ἀφαιρέω, take away, smite off. ²⁵ προσφορά, ας, ἡ, offering, sacrifice. ²⁶ καταρτίζω, mend, fit. ²⁷ ὀλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ²⁸ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁹ κεφαλὴς, ἰδος, ἡ, roll of a book, roll. ³⁰ ἀνώτερον, higher, more honorable place.

προσφορὰν¹ καὶ ὀλοκαυτώματα² καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας,
οὐδὲ εὐδόκησας³ – αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται – τότε 9
εἶρηκεν, Ἰδοὺ, ἤκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ⁴ τὸ
πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμέν, οἱ 10
διὰ τῆς προσφορᾶς¹ τοῦ σώματος Ἰησοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ.⁵ Καὶ πᾶς 11
μὲν ἱερεὺς ἔστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν,⁶ καὶ τὰς αὐτὰς
πολλάκις⁷ προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε⁸ δύνανται περιελεῖν⁹
ἁμαρτίας: αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ 12
διηνεκές,¹⁰ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος¹¹ ἕως 13
τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον¹² τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Μιᾷ γὰρ 14
προσφορᾷ¹ τετελείωκεν¹³ εἰς τὸ διηνεκές¹⁰ τοὺς ἁγιαζομένους. 15
Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον: μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι,
Αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι¹⁵ πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας 16
ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ
τῶν διανοιῶν¹⁶ αὐτῶν ἐπιγράψω¹⁷ αὐτούς: καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν 17
καὶ τῶν ἀνομιῶν¹⁸ αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ¹⁹ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις²⁰ 18
τούτων, οὐκέτι προσφορὰ¹ περὶ ἁμαρτίας.

¹ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ² ὀλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ³ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ ἐφάπαξ, once for all, once. ⁶ λειτουργέω, minister, serve. ⁷ πολλάκις, often, many times. ⁸ οὐδέποτε, never. ⁹ περιαιρέω, cast off, take away. ¹⁰ διηνεκής, continuous, perpetual. ¹¹ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹² ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹³ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁴ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁵ διατίθεμαι, appoint, make. ¹⁶ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ¹⁷ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹⁸ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ¹⁹ μνησκόμαι, remember, recall. ²⁰ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον¹ τῶν ἁγίων ἐν τῷ 19
αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν² ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον³ καὶ ζῶσαν, διὰ 20
τοῦ καταπετάσματος,⁴ τοῦτ' ἔστιν, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα 21
μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας 22
ἐν πληροφορίᾳ⁵ πίστεως, ἔρραντισμένοι⁶ τὰς καρδίας ἀπὸ
συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι⁷ τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ: 23
κατέχωμεν⁸ τὴν ὁμολογίαν⁹ τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ,¹⁰ πιστὸς γὰρ ὁ
ἐπαγγειλόμενος:¹¹ καὶ κατανοῶμεν¹² ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν¹³ 24
ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες¹⁴ τὴν ἐπισυναγωγὴν¹⁵ 25
ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος¹⁶ τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτῳ¹⁷
μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν τὴν ἡμέραν.

Ἐκουσίως¹⁸ γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν¹⁹ 26
τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται²⁰ θυσία, φοβερὰ²¹ δέ 27
τις ἐκδοχὴ²² κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος²³ ἐσθίειν μέλλοντος τοῦς
ὑπεναντίους.²⁴ Ἀθετήσας²⁵ τὸν νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν²⁶ ἐπὶ 28
δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει: πόσῳ, δοκεῖτε, χείρονος²⁷ 29
ἀξιωθήσεται²⁸ τιμωρίας²⁹ ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας,³⁰ καὶ τὸ
αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν³¹ ἡγησάμενος ἐν ᾧ ἡγιασθη, καὶ τὸ πνεῦμα

¹ εἴσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ² ἐγκαινίζω, renew, inaugurate. ³ πρόσφατος, new, recent. ⁴ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ⁵ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ⁶ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ⁷ λούω, bathe, wash. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ¹⁰ ἀκλινής, without wavering, unbent. ¹¹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹² κατανοέω, observe, understand. ¹³ παροξυσμός, οὔ, ὁ, stimulation, provocation. ¹⁴ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹⁵ ἐπισυναγωγὴ, ἡς, ἡ, meeting, assembling. ¹⁶ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁷ τοσοῦτος, so great, so much. ¹⁸ ἐκουσίως, voluntarily, willingly. ¹⁹ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ²⁰ ἀπολείπω, leave, leave behind. ²¹ φοβερός, fearful, terrible. ²² ἐκδοχή, ἡς, ἡ, expectation, waiting for. ²³ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁴ ὑπεναντίος, opposed, contrary. ²⁵ ἀθετέω, reject, annul. ²⁶ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ²⁷ χείρων, worse. ²⁸ ἀξιόω, consider worthy. ²⁹ τιμωρία, ας, ἡ, punishment, penalty. ³⁰ καταπατέω, trample under foot. ³¹ κοινός, common, unclean.

τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;¹ Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις,² 30
 ἐγὼ ἀνταποδώσω,³ λέγει κύριος· καὶ πάλιν, κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν
 αὐτοῦ. Φοβερὸν⁴ τὸ ἐμπεσεῖν⁵ εἰς χεῖρας θεοῦ ζώντος. 31
 Ἀναμιμνήσκεσθε⁶ δὲ τὰς πρότερον⁷ ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες⁸ 32
 πολλὴν ἀθλησιν⁹ ὑπεμείνατε¹⁰ παθημάτων·¹¹ τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς¹² 33
 τε καὶ θλίψεσιν θεατριζόμενοι·¹³ τοῦτο δέ, κοινωνοί¹⁴ τῶν οὕτως
 ἀναστρεφόμενων¹⁵ γεννηθέντες. Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς¹⁶ μου 34
 συνεπαθήσατε,¹⁷ καὶ τὴν ἀρπαγὴν¹⁸ τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ
 χαρᾶς προσεδέξασθε,¹⁹ γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρείττονα²⁰
 ὑπαρξιν²¹ ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. Μὴ ἀποβάλῃτε²² οὖν τὴν 35
 παρρησίαν ὑμῶν, ἣτις ἔχει μισθαποδοσίαν²³ μεγάλην. Ὑπομονῆς 36
 γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε²⁴
 τὴν ἐπαγγελίαν. Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, Ὁ ἐρχόμενος ἤξει, καὶ 37
 οὐ χρονιεῖ.²⁵ Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείλῃται,²⁶ 38
 οὐκ εὐδοκεῖ²⁷ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμέν ὑποστολῆς²⁸ 39
 εἰς ἀπώλειαν,²⁹ ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν³⁰ ψυχῆς.

¹ ἐνυβρίζω, insult, outrage. ² ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ³ ἀνταποδίδωμι, recompense, repay. ⁴ φοβερός, fearful, terrible. ⁵ ἐμπίπτω, fall into, fall in. ⁶ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ⁷ πρότερον, formerly, before. ⁸ φωτίζω, give light, enlighten. ⁹ ἀθλησις, εως, ἡ, contest, conflict. ¹⁰ ὑπομένω, tarry, endure. ¹¹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹² ὀνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ¹³ θεατρίζω, put to shame, expose publicly. ¹⁴ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ¹⁵ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁶ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ¹⁷ συμπαθέω, sympathize with, have compassion on. ¹⁸ ἀρπαγή, ἡς, ἡ, plunder, robbery. ¹⁹ προσδέχομαι, receive, wait for. ²⁰ κρείττων, stronger, more excellent. ²¹ ὑπαρξις, εως, ἡ, existence, subsistence. ²² ἀποβάλλω, throw away, cast aside. ²³ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²⁴ κομίζω, receive, bring. ²⁵ χρονίζω, spend or take time, delay. ²⁶ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ²⁷ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁸ ὑποστολή, ἡς, ἡ, hesitancy, timidity. ²⁹ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ³⁰ περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition.

Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις,¹ πραγμάτων² ἔλεγχος³ οὐ **11**
 βλεπομένων. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. Πίστει **2**
 νοοῦμεν⁴ κατηρτίσθαι⁵ τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ
 φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα θυσίαν Ἀβελ **4**
 παρὰ Καὶν⁶ προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος,
 μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις⁷ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ: καὶ δι' αὐτῆς
 ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. Πίστει Ἐνώχ μετετέθη⁸ τοῦ μὴ ἰδεῖν **5**
 θάνατον, καὶ οὐχ εὗρίσκετο, διότι⁹ μετέθηκεν⁸ αὐτὸν ὁ θεός: πρὸ γὰρ
 τῆς μεταθέσεως¹⁰ αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι¹¹ τῷ θεῷ: **6**
 χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον¹² εὐαρεστῆσαι:¹¹ πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν
 προσερχόμενον τῷ θεῷ, ὅτι ἔστιν, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν¹³ αὐτὸν
 μισθαποδότης¹⁴ γίνεται. Πίστει χρηματισθεῖς¹⁵ Νῶε¹⁶ περὶ τῶν **7**
 μηδέπω¹⁷ βλεπομένων, εὐλαβηθεῖς¹⁸ κατεσκεύασεν¹⁹ κιβωτὸν²⁰ εἰς
 σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ: δι' ἧς κατέκρινεν²¹ τὸν κόσμον, καὶ τῆς
 κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος.²² Πίστει καλούμενος **8**
 Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν²³ ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἡμελλεν λαμβάνειν
 εἰς κληρονομίαν,²⁴ καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος²⁵ ποῦ ἔρχεται. Πίστει **9**
 παρώκησεν²⁶ εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλοτρίαν,²⁷ ἐν σκηναῖς²⁸
 κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τῶν συγκληρονόμων²⁹ τῆς

¹ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ² πράγμα, τος, τό, deed, matter. ³ ἔλεγχος, ου, ὁ, proof, conviction. ⁴ νοέω, understand, consider. ⁵ καταρτίζω, mend, fit. ⁶ Κάϊν, ὁ, Cain. ⁷ δῶρον, ου, τό, gift, present. ⁸ μετατίθημι, transfer, change. ⁹ διότι, because, on this account. ¹⁰ μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ¹¹ εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ¹² ἀδύνατος, impossible, unable. ¹³ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹⁴ μισθαποδότης, ου, ὁ, rewarder. ¹⁵ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁶ Νῶε, ὁ, Noah. ¹⁷ μηδέπω, not yet. ¹⁸ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ¹⁹ κατασκευάζω, prepare, build. ²⁰ κιβωτός, οὗ, ἡ, wooden box, ark. ²¹ κατακρίνω, condemn. ²² κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ²³ ὑπακούω, obey, listen. ²⁴ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²⁵ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁶ παροικέω, live a stranger, sojourn. ²⁷ ἀλλότριος, strange, foreign. ²⁸ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ²⁹ συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir.

ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο¹ γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους² ἔχουσιν 10
 πόλιν, ἧς τεχνίτης³ καὶ δημιουργὸς⁴ ὁ θεός. Πίστει καὶ αὕτη Σάρρα⁵ 11
 δύναμιν εἰς καταβολὴν⁶ σπέρματος ἔλαβεν, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας
 ἔτεκεν,⁸ ἐπεὶ πιστὸν ἠγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον.⁹ Διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς 12
 ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου,¹⁰ καθὼς τὰ ἄστρα¹¹ τοῦ
 οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡς ἡ ἄμμος¹² ἢ παρὰ τὸ χεῖλος¹³ τῆς
 θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος.¹⁴

Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, 13
 ἀλλὰ πόρρωθεν¹⁵ αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ
 ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι¹⁶ καὶ παρεπίδημοί¹⁷ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ 14
 γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν¹⁸ ὅτι πατρίδα¹⁹ ἐπιζητοῦσιν.²⁰ 15
 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον²¹ ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν
 ἀνακάμψαι.²² Νῦν δὲ κρείττονος²³ ὀρέγονται,²⁴ τοῦτ' ἔστιν, 16
 ἐπουρανίου:²⁵ διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται²⁶ αὐτοὺς ὁ θεός, θεὸς
 ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν 17
 μονογενῆ²⁷ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,²⁸ πρὸς ὃν 18
 ἐλαλήθη, ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα· λογισάμενος ὅτι 19

¹ ἐκδέχομαι, await, expect. ² θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ³ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ⁴ δημιουργός, ου, ὁ, builder, maker. ⁵ Σάρρα, ας, ἡ, Sarah. ⁶ καταβολή, ἧς, ἡ, foundation, depositing. ⁷ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ⁸ τίκτω, give birth to, bear. ⁹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁰ νεκρῶ, put to death, render weak. ¹¹ ἄστρον, ου, τό, star. ¹² ἄμμος, ου, ἡ, sand. ¹³ χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁴ ἀναρίθμητος, innumerable, uncountable. ¹⁵ πόρρωθεν, from a distance, at a distance. ¹⁶ ξένος, strange, stranger. ¹⁷ παρεπίδημος, ου, ὁ, sojourning in a strange place. ¹⁸ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁹ πατρίς, ἰδος, ἡ, of one's fathers, fatherland. ²⁰ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²¹ μνημονεύω, remember, make mention of. ²² ἀνακάμπτω, turn back, return. ²³ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁴ ὀρέγω, stretch forth, long for. ²⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁶ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ²⁷ μονογενής, only begotten, only. ²⁸ ἀναδέχομαι, undertake, receive.

καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν¹ αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ
ἐκομίσατο.² Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ 20
καὶ τὸν Ἡσαΰ. Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν 21
Ἰωσήφ εὐλόγησεν, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον³ τῆς ῥάβδου⁴
αὐτοῦ. Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν⁵ περὶ τῆς ἐξόδου⁶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ 22
ἐμνημόνευσεν,⁷ καὶ περὶ τῶν ὀστέων⁸ αὐτοῦ ἐνετείλατο.⁹ Πίστει 23
Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη¹⁰ τρίμηνον¹¹ ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
διότι¹² εἶδον ἀστεῖον¹³ τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα¹⁴
τοῦ βασιλέως. Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι 24
υἱὸς θυγατρὸς Φαραῶ,¹⁵ μᾶλλον ἐλόμενος¹⁶ συγκακουχεῖσθαι¹⁷ τῷ 25
λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον¹⁸ ἔχειν ἀμαρτίας ἀπόλαυσιν·¹⁹ μείζονα 26
πλούτον²⁰ ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου²¹ θησαυρῶν²² τὸν ὀνειδισμόν²³
τοῦ χριστοῦ· ἀπέβλεπεν²⁴ γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.²⁵ Πίστει 27
κατέλιπεν²⁶ Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν²⁷ τοῦ βασιλέως· τὸν
γὰρ ἀόρατον²⁸ ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν.²⁹ Πίστει πεποιήκεν τὸ Πάσχα 28
καὶ τὴν πρόσχυσιν³⁰ τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων³¹ τὰ
πρωτότοκα³² θίγῃ³³ αὐτῶν. Πίστει διέβησαν³⁴ τὴν Ἐρυθρὰν³⁵ 29
θάλασσαν ὡς διὰ ξηραῖς·³⁶ ἧς πεῖραν³⁷ λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι³⁸
κατεπόθησαν.³⁹ Πίστει τὰ τεῖχη⁴⁰ Ἱεριχὼ ἔπεσεν, κυκλωθέντα⁴¹ ἐπὶ 30

¹ ὅθεν, from where, from which. ² κομίζω, receive, bring. ³ ἄκρον, ου, τό, high point, boundary. ⁴ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ⁵ τελευτάω, die, end. ⁶ ἐξοδος, ου, ἡ, departure, exodus. ⁷ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁸ ὀστέον, τό, bone. ⁹ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹⁰ κρύπτω, conceal, hide. ¹¹ τρίμηνος, of three months, lasting three months. ¹² διότι, because, on this account. ¹³ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ¹⁴ διάταγμα, τος, τό, edict, command. ¹⁵ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹⁶ αἰρέω, choose, prefer. ¹⁷ συγκακουχέω, suffer ill-treatment with. ¹⁸ πρόσκαιρος, temporary, passing. ¹⁹ ἀπόλαυσις, εως, ἡ, enjoyment. ²⁰ πλούτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²¹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ²² θησαυρός, οὔ, ὁ, storehouse, treasure. ²³ ὀνειδισμός, οὔ, ὁ, reproach, reviling. ²⁴ ἀποβλέπω, look, pay attention. ²⁵ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²⁶ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁷ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ²⁸ ἀόρατος, invisible, unseen. ²⁹ καρτερέω, be steadfast, endure. ³⁰ πρόσχυσις, εως, ἡ, pouring, sprinkling. ³¹ ὀλοθρεύω, destroy, ruin. ³² πρωτότοκος, first-born. ³³ θιγγάνω, touch, handle. ³⁴ διαβαίνω, go through, cross. ³⁵ ἐρυθρός, red. ³⁶ ξηρός, dry, withered. ³⁷ πεῖρα, ας, ἡ, attempt, trial. ³⁸ Αἰγύπτιος, Egyptian. ³⁹ καταπίνω, drink down, swallow. ⁴⁰ τεῖχος, ους, τό, wall. ⁴¹ κυκλώω, encircle, surround.

ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη¹ οὐ συναπώλετο² τοῖς 31
 ἀπειθήσασιν,³ δεξαμένη τοὺς κατασκόπους⁴ μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι 32
 λέγω; Ἐπιλείψει⁵ γάρ με διηγούμενον⁶ ὁ χρόνος περὶ Γεδεών,⁷ Βαράκ⁸
 τε καὶ Σαμφὼν καὶ Ἰεφθάε,⁹ Δαυὶδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν
 προφητῶν: οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο¹⁰ βασιλείας, εἰργάσαντο 33
 δικαιοσύνην, ἐπέτυχον¹¹ ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν¹² στόματα λεόντων,¹³ 34
 ἔσβεσαν¹⁴ δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας,
 ἐνεδυναμώθησαν¹⁵ ἀπὸ ἀσθενείας,¹⁶ ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ,¹⁷
 παρεμβολὰς¹⁸ ἔκλιναν¹⁹ ἄλλοτριῶν.²⁰ Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ 35
 ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν: ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν,²¹ οὐ
 προσδεξάμενοι²² τὴν ἀπολύτρωσιν,²³ ἵνα κρείττονος²⁴ ἀναστάσεως
 τύχωσιν: ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν²⁵ καὶ μαστίγων²⁶ πείραν²⁷ ἔλαβον, ἔτι 36
 δὲ δεσμῶν²⁹ καὶ φυλακῆς: ἐλιθάσθησαν,³⁰ ἐπρίσθησαν,³¹ 37
 ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ³² μαχαίρας ἀπέθανον: περιήλθον³³ ἐν
 μηλωταῖς,³⁴ ἐν αἰγείοις³⁵ δέρμασιν,³⁶ ὑστερούμενοι,³⁷ θλιβόμενοι,³⁸
 κακουχούμενοι³⁹ – ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος – ἐν ἐρημίαις⁴⁰ 38
 πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις⁴¹ καὶ ταῖς ὀπαῖς⁴² τῆς γῆς. Καὶ 39
 οὗτοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἐκομίσαντο⁴³ τὴν

¹ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ² συναπόλλυμι, destroy with, perish along with. ³ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁴ κατάσκοπος, ου, ό, spy. ⁵ ἐπιλείπω, fail, fall short. ⁶ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁷ Γεδεών, ό, Gideon. ⁸ Βαράκ, ό, Barak. ⁹ Ἰεφθάε, ό, Jephthah. ¹⁰ καταγωνίζομαι, conquer, defeat. ¹¹ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ¹² φράσσω, stop, shut. ¹³ λέων, οντος, ό, lion. ¹⁴ σβέννυμι, quench, extinguish. ¹⁵ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹⁶ ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁷ πόλεμος, ου, ό, war, battle. ¹⁸ παρεμβολή, ης, ἡ, camp, army. ¹⁹ κλίνω, cause to bend, bow. ²⁰ ἄλλότριος, strange, foreign. ²¹ τυμπανίζω, torment, torture. ²² προσδέχομαι, receive, wait for. ²³ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ²⁴ κρείττων, stronger, more excellent. ²⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁶ ἐμπαιγμός, ου, ό, scorn, mocking. ²⁷ μάστιξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ²⁸ πείρα, ας, ἡ, attempt, trial. ²⁹ δεσμός, ου, ό, chain, bond. ³⁰ λιθάζω, throw stones, stone. ³¹ πρίζω, saw (in two), saw. ³² φόνος, ου, ό, murder, slaughter. ³³ περιέρχομαι, go about, go around. ³⁴ μηλωτή, ης, ἡ, sheepskin. ³⁵ αἰγίος, of a goat. ³⁶ δέρμα, τος, τό, skin, hide. ³⁷ ὑστερέω, lack, need. ³⁸ θλίβω, press, oppress. ³⁹ κακουχέω, treat evilly. ⁴⁰ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ⁴¹ σπήλαιον, ου, τό, cave, den. ⁴² ὀπή, ης, ἡ, opening, hole. ⁴³ κομίζω, receive, bring.

ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν¹ τι προβλεψαμένου,² ἵνα 40
μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.³

Τοιγαροῦν⁴ καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον⁵ ἔχοντες περικείμενον⁶ ἡμῖν νέφος⁷ 12
μαρτύρων, ὄγκον⁸ ἀποθέμενοι⁹ πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον¹⁰
ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν¹¹ τὸν προκείμενον¹² ἡμῖν ἀγῶνα,¹³ 2
ἀφορῶντες¹⁴ εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν¹⁵ καὶ τελειωτὴν¹⁶ Ἰησοῦν,
ὅς, ἀντὶ¹⁷ τῆς προκειμένης¹² αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινεν¹⁸ σταυρόν,
αἰσχύνης¹⁹ καταφρονήσας,²⁰ ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ
κεκάθικεν. Ἀναλογίσασθε²¹ γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα¹⁸ ὑπὸ 3
τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν,²² ἵνα μὴ κάμητε²³ ταῖς ψυχαῖς
ὑμῶν ἐκλυόμενοι.²⁴ Οὐπω μέχρι²⁵ αἵματος ἀντικατέστητε²⁶ πρὸς τὴν 4
ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι:²⁷ καὶ ἐκλέλησθε²⁸ τῆς παρακλήσεως, ἥτις 5
ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται,²⁹ Ὑιέ μου, μὴ ὀλιγώρει³⁰ παιδείας³¹ κυρίου,
μηδὲ ἐκλύου²⁴ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος:³² ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος 6
παιδεύει:³³ μαστιγοῖ³⁴ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.³⁵ Εἰς παιδείαν³¹ 7
ὑπομένετε,¹⁸ ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός: τίς γὰρ ἐστὶν υἱὸς ὃν
οὐ παιδεύει³³ πατήρ; Εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας,³¹ ἥς μέτοχοι³⁶ 8
γεγόνασιν πάντες, ἄρα νόθοι³⁷ ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. Εἴτα³⁸ τοὺς μὲν τῆς 9

¹ κρεῖττων, stronger, more excellent. ² προβλέπομαι, foresee, provide. ³ τελειόω, fill, fulfill. ⁴ τοιγαροῦν, consequently, therefore. ⁵ τοσοῦτος, so great, so much. ⁶ περικείμεναι, be around, surround. ⁷ νέφος, ους, τό, cloud, multitude. ⁸ ὄγκος, ου, ό, bulk, encumbrance. ⁹ ἀποτίθηναι, put off, lay aside. ¹⁰ εὐπερίστατος, easily ensnaring, easily entangling. ¹¹ τρέχω, run, exercise myself. ¹² πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ¹³ ἀγών, ὢνος, ό, struggle, fight. ¹⁴ ἀφορώ, fix one's eyes, see. ¹⁵ ἀρχηγός, οῦ, ό, founder, leader. ¹⁶ τελειωτής, οῦ, ό, perfecter, completer. ¹⁷ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁸ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁹ αἰσχύνη, ης, ή, shame. ²⁰ καταφρονέω, think little of, despise. ²¹ ἀναλογίζομαι, consider, think upon. ²² ἀντιλογία, ας, ή, dispute, contradiction. ²³ κάμνω, be weary, ill. ²⁴ ἐκλύω, am unstrung, become weak. ²⁵ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁶ ἀντικαθίστημι, oppose, resist. ²⁷ ἀνταγωνίζομαι, struggle, strive. ²⁸ ἐκλανθάνομαι, forget (altogether), forget entirely. ²⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ³⁰ ὀλιγώρω, regard lightly, despise. ³¹ παιδεία, ας, ή, training, discipline. ³² ἐλέγχω, convict, reprove. ³³ παιδεύω, teach, educate. ³⁴ μαστιγώω, whip, lash. ³⁵ παραδέχομαι, receive, accept. ³⁶ μέτοχος, ου, ό, partaker, partner. ³⁷ νόθος, illegitimate child, illegitimate. ³⁸ εἴτα, then, thereafter.

σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν παιδευτάς,¹ καὶ ἐνετρεπόμεθα:² οὐ
πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ
ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς 10
ἐπαίδευν:³ ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον,⁴ εἰς τὸ μεταλαβεῖν⁵ τῆς ἀγιότητος⁶
αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παιδεία⁷ πρὸς μὲν τὸ παρὸν⁸ οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, 11
ἀλλὰ λύπης:⁹ ὕστερον¹⁰ δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν¹¹ τοῖς δι' αὐτῆς
γεγυμνασμένοις¹² ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης. Διὸ τὰς παρειμένας¹³ 12
χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα¹⁴ γόνατα¹⁵ ἀνορθώσατε:¹⁶ καὶ τροχιάς¹⁷ 13
ὀρθὰς¹⁸ ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν¹⁹ ἐκτραπῇ,²⁰ ἰαθῇ
δὲ μᾶλλον.

Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν,²¹ οὗ χωρὶς οὐδεὶς 14
ὄψεται τὸν κύριον: ἐπισκοποῦντες²² μή τις ὑστερῶν²³ ἀπὸ τῆς 15
χάριτος τοῦ θεοῦ: μή τις ρίζα²⁴ πικρίας²⁵ ἄνω²⁶ φύουσα²⁷ ἐνοχλῇ,²⁸ καὶ
διὰ ταύτης μianθῶσιν²⁹ πολλοί: μή τις πόρνος,³⁰ ἢ βέβηλος,³¹ ὥς 16
Ἦσαῦ, ὃς ἀντὶ³² βρώσεως³³ μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια³⁴ αὐτοῦ. 17
Ἵστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα,³⁵ θέλων κληρονομήσαι³⁶ τὴν εὐλογίαν,³⁷
ἀπεδοκιμάσθη:³⁸ μετανοίας³⁹ γὰρ τόπον οὐχ εὔρεν, καίπερ⁴⁰ μετὰ

¹ παιδευτής, οὗ, ὁ, instructor, one who disciplines. ² ἐντρέπω, turn about, reverence. ³ παιδεύω, teach, educate. ⁴ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁵ μεταλαμβάνω, partake of, share. ⁶ ἀγιότης, ητος, ἡ, holiness. ⁷ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ⁸ πάρεμι, be present, have arrived. ⁹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹⁰ ὕστερον, lastly, afterward. ¹¹ εἰρηνικός, peaceable, peaceful. ¹² γυμνάζω, train, undergo discipline. ¹³ παρήμι, neglect, weaken. ¹⁴ παραλύω, relax, enfeeble. ¹⁵ γόνυ, ατος, τό, knee. ¹⁶ ἀνορθώω, restore, strengthen. ¹⁷ τροχιά, ᾶς, ἡ, wheel-track, path. ¹⁸ ὀρθός, straight, upright. ¹⁹ χωλός, lame, deprived of a foot. ²⁰ ἐκτρέπω, turn aside, wander. ²¹ ἁγιασμός, οὗ, ὁ, consecration, holiness. ²² ἐπισκοπέω, look upon, oversee. ²³ ὑστερέω, lack, need. ²⁴ ρίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ²⁵ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ²⁶ ἄνω, up, above. ²⁷ φύω, grow up, spring up. ²⁸ ἐνοχλέω, trouble, annoy. ²⁹ μαιίνω, stain, defile. ³⁰ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ³¹ βέβηλος, worldly, profane. ³² ἀντί, instead of, in place of. ³³ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ³⁴ πρωτοτόκια, ων, τό, birthright. ³⁵ μετέπειτα, afterwards. ³⁶ κληρονομέω, inherit, obtain. ³⁷ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ³⁸ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ³⁹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁴⁰ καίπερ, although.

δακρύων¹ ἐκζητήσας² αὐτήν.

Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένω³ ὄρει, καὶ κεκαυμένω⁴ πυρί, καὶ 18
 γνόφω,⁵ καὶ σκοτῶ, καὶ θυέλλῃ,⁶ καὶ σάλπιγγος⁷ ἤχῳ,⁸ καὶ φωνῇ 19
 ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο⁹ μὴ προστεθῆναι¹⁰ αὐτοῖς
 λόγον: οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον,¹¹ Ἐὰν¹² θηρίον θίγῃ¹³ τοῦ 20
 ὄρους, λιθοβοληθήσεται:¹⁴ καί, οὕτως φοβερόν¹⁵ ἦν τὸ φανταζόμενον, 21
 Μωϋσῆς εἶπεν, Ἐκφοβός¹⁷ εἰμι καὶ ἔντρομος.¹⁸ Ἀλλὰ 22
 προσεληλύθατε Σιών ὄρει, καὶ πόλει θεοῦ ζώντος, Ἱερουσαλήμ
 ἐπουρανίω,¹⁹ καὶ μυριάσιν²⁰ ἀγγέλων, πανηγύρει²¹ καὶ ἐκκλησία 23
 πρωτοτόκων²² ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων,²³ καὶ κριτῇ²⁴ θεῷ
 πάντων, καὶ πνεύμασιν δικαίων τετελειωμένων,²⁵ καὶ διαθήκης νέας 24
 μεσίτῃ²⁷ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ²⁸ κρείττον²⁹ λαλοῦντι παρὰ
 τὸν Ἀβελ. Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε⁹ τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι 25
 οὐκ ἔφυγον, τὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι⁹ χρηματίζοντα,³⁰ πολλῶ
 μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι:³¹ οὗ ἡ φωνὴ τὴν 26
 γῆν ἐσάλευσεν³² τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελλται,³³ λέγων, Ἔτι ἅπαξ³⁴ ἐγὼ
 σεῖω³⁵ οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. Τὸ δέ, Ἔτι ἅπαξ,³⁴ 27
 δηλοῖ³⁶ τῶν σαλευομένων³² τὴν μετάθεσιν,³⁷ ὡς πεποιημένων, ἵνα

¹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ² ἐκζητέω, seek out, inquire. ³ ψηλαφάω, touch, handle. ⁴ καίω, burn, ignite. ⁵ γνόφος, ου, ό, darkness, gloom. ⁶ θυέλλα, ης, ή, storm, whirlwind. ⁷ σάλπιγξ, ιγγος, ή, trumpet. ⁸ ήχος, ους, ό, noise, sound. ⁹ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ¹⁰ προστίθημι, add, add to. ¹¹ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ¹² καὶ, and if, even if. ¹³ θιγγάνω, touch, handle. ¹⁴ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁵ φοβερός, fearful, terrible. ¹⁶ φαντάζω, cause to appear. ¹⁷ ἔκφοβος, terrified, greatly terrified. ¹⁸ ἔντρομος, terrified, trembling. ¹⁹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁰ μυριάς, άδος, ή, ten thousand, myriad. ²¹ πανήγυρις, εως, ή, festive gathering, festival assembly. ²² πρωτότοκος, first-born. ²³ ἀπογράφω, register, enroll. ²⁴ κριτής, ου, ό, judge. ²⁵ τελειόω, fill, fulfill. ²⁶ νέος, new, young. ²⁷ μεσίτης, ου, ό, mediator, go-between. ²⁸ ῥαντισμός, ού, ό, sprinkling, purification. ²⁹ κρείττων, stronger, more excellent. ³⁰ χρηματίζω, instruct, reveal. ³¹ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ³² σαλεύω, shake, excite. ³³ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ³⁴ ἅπαξ, once, once for all. ³⁵ σεῖω, shake. ³⁶ δηλόω, show, make clear. ³⁷ μετάθεσις, εως, ή, change, removal.

μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα.¹ Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον² 28
 παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύομεν³ εὐαρέστως⁴ τῷ
 θεῷ μετὰ αἰδοῦς⁵ καὶ εὐλαβείας·⁶ καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ 29
 καταναλίσκον.⁷

Ἡ φιλαδελφία⁸ μενέτω. Τῆς φιλοξενίας⁹ μὴ ἐπιλανθάνεσθε·¹⁰ διὰ 13
 ταύτης γὰρ ἔλαθόν¹¹ τινες ξενίσαντες¹² ἀγγέλους. Μιμνήσκεσθε¹³ τῶν 3
 δεσμίων,¹⁴ ὡς συνδεδεμένοι·¹⁵ τῶν κακουχουμένων,¹⁶ ὡς καὶ αὐτοὶ
 ὄντες ἐν σώματι. Τίμιος¹⁷ ὁ γάμος¹⁸ ἐν πᾶσιν, καὶ ἡ κοίτη¹⁹ ἀμίαντος·²⁰ 4
 πόρνους²¹ δὲ καὶ μοιχοὺς²² κρινεῖ ὁ θεός. Ἀφιλάργυρος²³ ὁ τρόπος,²⁴ 5
 ἀρκούμενοι²⁵ τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν, Οὐ μὴ σε ἄνῳ,²⁷
 οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπω.²⁸ Ὡστε θαρροῦντας²⁹ ἡμᾶς λέγειν, 6
 Κύριος ἐμοὶ βοηθός,³⁰ καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσῃ μοι ἄνθρωπος.

Μνημονεύετε³¹ τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον 7
 τοῦ θεοῦ· ὧν ἀναθεωροῦντες³² τὴν ἔκβασιν³³ τῆς ἀναστροφῆς,³⁴
 μιμεῖσθε³⁵ τὴν πίστιν. Ἰησοῦς χριστὸς χθὲς³⁶ καὶ σήμερον ὁ αὐτός, 8
 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Διδαχαῖς ποικίλαις³⁷ καὶ ξέναις³⁸ μὴ 9
 παραφέρεσθε·³⁹ καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιουῖσθαι⁴⁰ τὴν καρδίαν, οὐ

¹ σαλεύω, shake, excite. ² ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ³ λατρεύω, serve, worship. ⁴ εὐαρέστως, acceptably. ⁵ αἰδώς, οὔς, ἡ, modesty, shame. ⁶ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ⁷ καταναλίσκω, consume, consume utterly. ⁸ φιλαδελφία, ας, ἡ, love of brothers, brotherly love. ⁹ φιλοξενία, ας, ἡ, hospitality. ¹⁰ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ¹¹ λανθάνω, escape notice, am hidden. ¹² ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹³ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹⁴ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁵ συνδέω, bind together. ¹⁶ κακουχέω, treat evilly. ¹⁷ τίμιος, precious, honorable. ¹⁸ γάμος, ου, ὁ, marriage, wedding. ¹⁹ κοίτη, ης, ἡ, bed, sexual promiscuity. ²⁰ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ²¹ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ²² μοιχός, ου, ὁ, adulterer. ²³ ἀφιλάργυρος, free from the love of money. ²⁴ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²⁵ ἀρκέω, assist, suffice. ²⁶ παρῆμι, be present, have arrived. ²⁷ ἀνίημι, give up, loosen. ²⁸ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ²⁹ θαρρέω, of good courage, have confidence. ³⁰ βοηθός, ου, ὁ, helping, helper. ³¹ μνημονεύω, remember, make mention of. ³² ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ³³ ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ³⁴ ἀναστροφή, ης, ἡ, conduct, behavior. ³⁵ μιμέομαι, imitate, emulate. ³⁶ χθές, yesterday. ³⁷ ποικίλος, varied, manifold. ³⁸ ξένος, strange, stranger. ³⁹ παραφέρω, carry away, remove. ⁴⁰ βεβαιόω, confirm, secure.

βρώμασιν,¹ ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν² οἱ περιπατήσαντες. Ἐχομεν 10
 θυσιαστήριον,³ ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ⁴
 λατρεύοντες.⁵ Ὡν γὰρ εἰσφέρεται⁶ ζώων⁷ τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς 11
 τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται⁸ ἔξω τῆς
 παρεμβολῆς.⁹ Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν 12
 λαόν, ἔξω τῆς πύλης¹⁰ ἔπαθεν. Τοίνυν¹¹ ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω 13
 τῆς παρεμβολῆς,⁹ τὸν ὀνειδισμόν¹² αὐτοῦ φέροντες. Οὐ γὰρ ἔχομεν 14
 ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.¹³ Δι' αὐτοῦ 15
 οὖν ἀναφέρωμεν¹⁴ θυσίαν αἰνέσεως¹⁵ διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ' ἔστιν,
 καρπὸν χειλέων¹⁶ ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Τῆς δὲ εὐποιᾶς 16
 καὶ κοινωνίας¹⁸ μὴ ἐπιλανθάνεσθε:¹⁹ τοιαύταις γὰρ θυσίαις
 εὐαρεστεῖται²⁰ ὁ θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπέεικετε:²¹ 17
 αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν²² ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον
 ἀποδώσοντες: ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν, καὶ μὴ στενάζοντες:²³
 ἀλυσιτελεῖς²⁴ γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν: πεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, 18
 ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι.²⁵ Περισσοτέρως²⁶ δὲ 19
 παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον²⁷ ἀποκατασταθῶ²⁸ ὑμῖν.

¹ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ² ὠφελέω, profit, help. ³ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ⁴ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁵ λατρεύω, serve, worship. ⁶ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ⁷ ζῶον, ου, τό, living creature, animal. ⁸ κατακαίω, burn up, consume entirely. ⁹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁰ πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ¹¹ τοίνυν, accordingly, therefore. ¹² ὀνειδισμός, οὔ, ὁ, reproach, reviling. ¹³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁴ ἀναφέρω, bring up, offer. ¹⁵ αἰνεσις, εως, ἡ, praise. ¹⁶ χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁷ εὐποιᾶ, ας, ἡ, doing of good. ¹⁸ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁹ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ²⁰ εὐαρεστεύω, be pleasing, pleased. ²¹ ὑπέεικω, yield, give way. ²² ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ²³ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ²⁴ ἀλυσιτελής, unprofitable, profitless. ²⁵ ἀναστρέφω, return, live. ²⁶ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁷ τάχιον, more swiftly. ²⁸ ἀποκαθίστημι, restore, give back.

Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν¹ ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα² τῶν 20
προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν, καταρτίσαι³ ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ 21
θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον⁴ ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ
Ἰησοῦ χριστοῦ: ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε⁵ τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως: 22
καὶ γὰρ διὰ βραχέων⁶ ἐπέστειλα⁷ ὑμῖν. Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν 23
Τιμόθεον⁸ ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον⁹ ἔρχεται, ὄψομαι ὑμᾶς.

Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. 24
Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.¹⁰

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν. 25

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ποιμήν, ἐνός, ὁ, shepherd. ³ καταρτίζω, mend, fit. ⁴ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁵ ἀνέχομαι, endure, bear with.
⁶ βραχύς, short, little. ⁷ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁸ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁹ τάχιον, more swiftly. ¹⁰ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy.